

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ І ПАЛОМНИЦТВО

підготовки	Магістр
спеціальності	242 Туризм і рекреація
освітньо-професійної програми	Туризм

Силабус освітнього компонента «РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ І ПАЛОМНИЦТВО» підготовки магістра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності 242 Туризм і рекреація, за освітньо-професійною програмою Туризм

Розробник: Ільїна О. В., доцент кафедри туризму та готельного господарства, кандидат географічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Лисюк Т. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри туризму та готельного господарства
протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм і рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: другий (магістерський)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання– 1
		Семестр – 2
ІНДЗ: є		Лекції –10 год.
		Практичні – 14 год.
		Самостійна робота– 88 год.
		Консультації– 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: другий (магістерський)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання– 1
		Семестр – 2
ІНДЗ: є		Лекції –4 год.
		Практичні – 6 год.
		Самостійна робота– 96 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППП: Ільїна Ольга Вікторівна

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Посада: доцент кафедри туризму та готельного господарства

Контактна інформація викладача: olga-v-ilyina@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

У контексті національно-культурного відродження України людинотворча функція релігійного туризму усвідомлюється як чинник формування духовності, як діяльність, що безпосередньо впливає на світогляд особистості. Функціональна спрямованість релігійного туризму на особистісний розвиток ставить цей вид туризму на рівень суспільно важливої складової національного відродження. Не випадково в системі спеціалізованого туризму, орієнтованого на задоволення мотиваційних потреб, релігійний туризм став вагомим сегментом наряду з такими видами як лікувально-оздоровчий, діловий, сільський, етнографічний.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни

Пререквізити: «Історія туризму та системи гостинності», „Географія туризму”.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – є опанування студентами ключових понять релігійного туризму та паломництва, вивчення історії розвитку та розуміння причин виникнення паломництва та релігійного туризму, усвідомлення місця релігійного туризму в сучасній індустрії туризму.

Завдання курсу:

- з'ясувати вплив релігії на розвиток різних форм релігійного туризму (релігія як визначальний чинник функціонування даного сегменту туризму);

- розуміти об'єктивні передумови і причини становлення організованого релігійного туризму;

- виявлення зв'язку між формуванням конфесійного простору та об'єктами релігійного туризму;

- з'ясувати тенденції та перспективи розвитку релігійного туризму в контексті сучасних глобалізаційних процесів;

- сформувати здатність аналізувати туристичний потенціал територій, які перспективно використовуються для релігійних подорожей, освоїти процеси організації релігійних туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування, вміти розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання релігійного туристичного продукту.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- понятійно- категоріальний апарат дисципліни та методи дослідження релігійного туризму;

- принципи класифікації релігійного туризму;

- етапи розвитку релігійного туризму в Україні та світі;

- особливості розвитку релігійного туризму в Україні;

- об'єкти релігійного туризму у християнстві;

- особливості паломництва в ісламі;

- релігійні центри іудаїзму;

- об'єкти поклоніння в релігіях Далекого Сходу.

4. Результати навчання (компетентності).

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації

СК 5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань

РН 4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості

РН 10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування

РН 11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації

5. Структура освітнього компонента

Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Становлення та історія релігійного туризму						
Тема 1. Релігійний туризм: предмет, методи, основні поняття	16	2	2	10	2	ЗПР, УО / 4
Тема 2. Етапи розвитку релігійного туризму	12		2	10		ЗПР, УО / 3
Тема 3. Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	14		2	10	2	ЗПР, УО / 3
Тема 4. Релігійні центри Іудаїзму	14	2	2	10		ЗПР, УО / 4
Тема 5. Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	12	2	2	8		ЗПР, УО / 3
Разом за змістовим модулем 1	68	6	10	48	4	17
Змістовий модуль 2. Просторова організація релігійного туризму і паломництва						
Тема 6. Паломництво в ісламі	12	2		10		УО / 3
Тема 7. Релігійний туризм в індуїзмі	12	2		10		УО / 3
Тема 8. Релігійні центри Буддизму	14		2	10	2	ЗПР, УО / 3
Тема 9. Об'єкти поклоніння у релігіях Далекого Сходу	14		2	10	2	ЗПР, УО / 4
Разом за змістовим модулем 2	52	4	4	40	4	13
ІНДЗ						10
Самостійна робота						
Усього годин	120	10	14	88	8	40

*Форми контролю: ДС – дискусія; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Становлення та історія релігійного туризму						
Тема 1. Релігійний туризм: предмет, методи, основні поняття	16	2		12	2	УО / 4
Тема 2. Етапи розвитку релігійного туризму	16		2	12	2	ЗПР, УО / 3
Тема 3. Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	14		2	10	2	ЗПР, УО / 3
Тема 4. Релігійні центри Іудаїзму	12			10	2	УО / 4
Тема 5. Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	12			10	2	УО / 3
Разом за змістовим модулем 1	70	2	4	54	10	17
Змістовий модуль 2. Просторова організація релігійного туризму і паломництва						
Тема 6. Паломництво в ісламі	14	2		12		УО / 3
Тема 7. Релігійний туризм в індуїзмі	12		2	10		ЗПР, УО / 3
Тема 8. Релігійні центри Буддизму	12			10	2	УО / 3
Тема 9. Об'єкти поклоніння у релігіях Далекого Сходу	12			10	2	УО 4
Разом за змістовим модулем 2	50	2	2	42	4	13
ІНДЗ						10
Самостійна робота						
Усього годин	120	4	6	96	14	40

*Форми контролю: ДС – дискусія; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Денна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	44
2	Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	44
	Разом	88

Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості розвитку релігійного туризму в Україні	48

2	Релігійний туризм у різних християнських конфесіях	48
	Разом	96

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання за для формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації (посилання: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнання можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Перелік питань :

Туристські ресурси: сутність поняття та структура.

Періодизація історії розвитку релігійного туризму.

Особливості розвитку релігійного туризму в Україні.

Релігійні центри іудаїзму.

Єрусалим – центр трьох релігій.

Україна – Батьківщина хасидизму.

Караїми як етнічно-релігійна спільність. Релігійні туристичні об'єкти караїмів на території України.

Загальна характеристика християнства та його основних напрямків

Особливості паломництва у католиків східних обрядів (уніатів).

Храмова споруда як об'єкт екскурсійно-пізнавального релігійного туризму.

Свята Земля – загальнохристиянський центр паломництва.

Православні релігійні центри.

Українські православні святині.

Святині католицького світу.

Місця католицького прочанства в Україні.

Паломництво як священний обов'язок мусульман. Хадж і умра, їх сутність та особливості виконання мусульманами.

Мекка і Медина – священні міста мусульман.

Основні напрямки ісламу. Особливості організації хаджу для мусульман.

Іслам як одна з релігій, сутність та основні догми.

Індуїзм як найчисельніша національна релігія.

Вплив обрядовості і релігійних свят в індуїзмі на масовість туристичних потоків.

Особливості індуїстських паломництв. Об'єкти і суб'єкти поклоніння паломників.

Особливості індуїстських паломництв. Здійснення основних ритуалів під час паломництв.

Аюверда та її значення для релігійного, спортивного та оздоровчого туризму.

Буддизм – найдавніша з трьох світових релігій. Подорож як обов'язок буддійських монахів.

Буддійські культові споруди як туристичні об'єкти. Ступа – одна з основних архітектурних форм у буддизмі.

Географія поширення буддизму в світі. Паломницькі місця, пов'язані з життям Будди в Індії і Непалі.

Центри тибетського буддизму в Індії. Соціально-політичні причини їх виникнення.

Паломницькі центри буддизму в різних країнах світу.

Особливості культової практики в даосизмі та конфуціанстві.

Синтоїзм, основні об'єкти та характерні риси культу.

Основні центри конфуціанства, даосизму та буддизму як туристичні об'єкти Китаю.

Загальні відомості про синтоїзм, ідеологічні і культові особливості релігійної етики.

Історія, особливості паломництва та основні паломницькі центри в синтоїзмі.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

Сапелкіна З.П. Релігійний туризм: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2009. 244 с.

Сапелкіна З. П. Релігія і культура. Релігійний туризм: навч. посіб. К.: Вид-во Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2012. 228 с.

Павлов С. В., Мезенцев К. В., Любіцева О. О. Географія релігій: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 1999. 504 с.

Лубський В. І., Теремко В. І., Лубська М. В. Релігієзнавство: Підручник. К.: Академвидав, 2005. 432 с.

Релігієзнавство: Підручник / за ред М. С. Заковича. К.: Вища школа, 2000. 350 с.

Релігієзнавчий словник / Під ред. професора А. Колодного і Б. Лобовика. К: Четверта хвиля, 1996. 392 с.

Ковальчук А. С. Конфесійно-географічна характеристика релігійно-паломницьких об'єктів в Україні. Монографія. Львів: Фенікс, 2002. 120 с.

Ковальчук А. С. Географія релігії в Україні. Монографія. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 308 с.

Додаткова:

Ільїна О. В. Туризм. Рекреаційна географія: Поняття і терміни. Луцьк: ППІванюк, 2009. 100 с.

Ільїна О. В. Скакральні об'єкти Волинської області як основа для розвитку релігійного туризму. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з нагоди 10-ої річниці створення кафедри туризму та готельного господарства у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (м. Луцьк, 27 вересня 2018 р.) / відпов. ред. Л. В. Ільїн. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2018. С. 77–79.

Ільїна О. В. Монастирі Волині як об'єкти паломництва. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів (Луцьк, 15–16 травня 2018 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2018. С. 145–147.

Ільїна О. В., Луговська Л. П. Релігійно-паломницькі об'єкти Волинської області та перспективи їх використання в туристичній діяльності. Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів: Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції присвяченої 35-річчю створення кафедри економічної та соціальної географії у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (Луцьк, 6–7 квітня 2017 р.). Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. С. 163–166.